

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár

Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 10

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 173. szám Csütörtök

Parlamentközi

konferencia fog összeülni augusztus végén Bécsben, amely programjában az utódállamok politikai és gazdasági életének problémáiról is tanácskozni fog. A konferenciától most már csak napok választanak el, de egyetlen utódállam kormányán nem látszik, sajtójában és közvéleményében nem jelentkezik az a felfogás, mintha ezt a most összeülő konferenciát akármilyen szempontból is fontosnak tartanák. A nyilatkozatok adata azonban megindult már. Az egyik delegátus, a konferenciáról a napokban a következőképpen nyilatkozott egy bécsi újságíró előtt:

— A világháború és a háborút lezáró békeszerződések annyira szétépték a nemzetközi érintkezés szálait, hogy mindazoknak az intézményeknek, amelyek régebben a nemzetközi érintkezés fenntartására alakultak, s a világháború özönvizében el nem merültek, ma sohasem sejtett fontos szerepük van. Ezek közé tartozik az interparlamentáris konferencia is, amely egész fennállása óta azoknak a módoknak tanulmányozásával foglalkozik, amelyek segítségével a nemzetközi konfliktusok békés elintézése válik lehetővé. A világháború ezeknek a törekvéseknek a csődjét jelentette ugyan, de ez csak egy okkal több arra, hogy a munka újból felvétessék. Legalább a jövő nemzedéket meg kell kímélni azoktól a megpróbáltatásoktól, amelyeken a mai generációnak keresztül kellett mennie.

A nyilatkozat már eddig is megjelöli — nagy vonalakban — azt a programot, amellyel ma homlokegyenest ellenében vannak a tények. A fegyverkező Franciaország, az új gázok után kutató Amerika, a mindennél nagyobb típusú hajóóriások építésében versengő Anglia és Japán a lesbenálló Németország és a militarizmus szellemében bizó utódállamok, a békülékenység szellemétől való általános és egyetemes irtózás éppenséggel nem keltik azt a reményt mintha a ma élő világ a következő generációt megakarná kímélni azoktól a borzalmaktól, amelyeken nekünk keresztül kellett mennünk. Az utódállamok egyikén sem látszik meg, hogy lehetségesnek tartja a problémák megoldását egy interparlamentáris konferencia békülékeny szellemében is. Sehol semmi készülődés erre a konferenciára, amely a megoldások békés módjait keresi. A fölfegyverezett, vagy fegyverét még el sem dobott világ még néhány évtizedig fegyverük élén fogja hordani az igazságot. Addig unalmas professzorok hiába prédikálják parlamentközi konferenciákon a legtávolabbi álmod: a világbékét.

Csőd előtt a londoni konferencia

Poincaré hajthatatlan a jóvátétel kérdésében — Szakértők előtt a francia követelések

London. (Eredeti táv.) Alig negyvennyolc óra előtt kezdődött meg a londoni értekezlet, máris oly nyomott hangulat uralja a konferenciát, hogy nem ok nélkül hallatszanak hangok, melyek ezen értekezletnek is teljes sikertelenséget jósolnak. A bizalmatlanság hangulatát Poincaré expozéja keltette, mely ugyanazon hajthatatlan álláspontot hangoztatta a jóvátételi kérdésben minden könnyítés ellen, mely miatt a korábbi megegyezési kísérletek is hajótörést szenvedtek. Az értekezlet mai helyzetéből még korai volna annak kudarcára következtetést vonni, mert nincsen kizárva az a lehetőség sem, hogy a francia felfogás hajthatatlansága Franciaországot teljesen izolált helyzetbe sodorja, ami viszont oly kényszer állapot, amely a francia diplomáciából az enyhébb és engedékenyebb angol-olasz felfogáshoz való közeledést mintegy ki fogja kényszeríteni.

Lloyd Georgenak moratóriumi javaslata lehetővé teszi az áttekintést a konferencia résztvevőinek álláspontjáról. Lloyd George álláspontja mellett foglaltak állást Schanzer, Theunis és a japán nagykövet is. Poincaré hét követelése politikai körökben kedvezőtlen benyomást keltett és még a belgák is elfogadhatatlannak tartják. Politikusok vé-

leménye szerint Franciaország máris teljesen elszigetelt pozícióba jutott és ezért végül mégis engedni lesz kénytelen.

A konferencia ma szünetel, hogy időt adjon a szakértők albizottságának a tanácskozásra. Poincaré javaslatát egy pénzügyi szakértőkből alakult bizottság Horne kincstári kancellár elnöke alatt fogja tárgyalni.

A délutáni ülésen Dickinson a nemzetiségi kisebbségek kérdésében kijelentette, hogy a kisebbségek helyzete a békeszerződések folytán nehézzé vált. Panaszok érkeznek igazságtalanságokról, sőt kegyetlenségekről is. A szerződések a kisebbségeket igazságtalanságok ellen az eddigi tapasztalatok szerint nem tudják megvédeni, a népszövetség pedig, melynek védelme alá a nemzeti kisebbségeket helyezték, nem használta fel befolyását, Dickinson beszéde végén felszólítja a konferencia résztvevőit, hogy minden erejükkel a nemzetiségi kisebbségek ügyében tapasztalt visszasságok megszüntetésére törekedjenek.

Egy hágai lap a konferenciával kapcsolatban azt írja, hogy a konferencia kudarcra fog végződni. Ezért Angliának nem szabad visszariadni attól, hogy szükség esetén szembeszálljon Franciaországgal.

Szakértők elé terjesztik Poincaré követeléseit

A londoni lapok tudósítása szerint Poincaré követeléseit a következő hét pontban foglalta össze: 1. A német birodalmi bank ellenőrzése. 2. A behozatal és kivitel ellenőrzése. 3. Németország devizakereskedelmének ellenőrzése. 4. A ruhrvidéki szénre a jóvátételi számla javára külön adó vetendő ki. 5. A megszállott területen visszaállítandó a belső vámhatár, amint az már 1920. és 1921-ben megvolt, továbbá a Ruhrmedencétől keletre is, tekintettel az új szénadóra. 6. Vonják ellenőrzés alá az állami bányák és erdőségek bevételeit és végül 7. kötelezzék a német ipartelepeket, hogy emeljék fel alaptőkéjüket 26 százalékkal és az új részvényeket szolgáltatassák be a jóvátételi bizottságnak.

Poincaré ezen követelésének megvizsgálását kiadták egy szakértői bizottságnak, mely a „Neues Wiener Journal” szerint arra az eredményre jutott, hogy Poincaré javaslatai elfogadhatatlanok, mert attól a csekély eredménytől eltekintve, melyet a javasolt intézkedések hoznának, okvetlenül végleg tönkretenné Németország gazdasági életét. Az angol szakértők álláspontja az, hogy legfeljebb

a vámok és birodalmi bank ellenőrzésére vonatkozó pontok valósíthatók meg.

A tárgyalások, melyen Poincaré javaslatait előterjesztette, olyan hangulatban folytak le, amilyent a szövetségesek eddigi konferenciáján még nem lehetett tapasztalni. Amidőn Poincaré tervét elmondta, Schanzer olasz külügyminiszter ezen szavakkal szakította félbe:

Nem tagadom, hogy ezen javaslattal még behajthatjuk a pénzt, de szociális, politikai és erkölcsi tekintetben aggályaim vannak — mire Poincaré nem minden guiny nélkül csak annyit válaszolt: Köszönöm.

Később Lloyd George szakította félbe Poincaré azzal a megjegyzéssel: — Bitorolja a jóvátételi bizottság jogait!

Mire Poincaré azt válaszolta:

— Ezért vállalom a felelősséget.

Általában azt hiszik, hogy ezen kérdést egy további konferencián, valószínűleg egy semleges államban fogják elintézni.

A „Matin” jelenti, hogy a belga miniszterelnök tegnap délután kísérletet tett az angol és francia ellentétek áthidalására. Belgium a francia kormányval

egyetértően akart Londonban az egész jóvátételi kérdés megoldásához komoly igyekezettel neki fogni, de nehezebb esett a háborús adósságok kérdésének felvetése, mert a békeszerződés értelmében német államjegyekkel kárpótolják. Ezért Belgium helyzete egészen különleges.

A konferenciát szerdán folytatják, amidőn véglegesen döntenek Poincaré

javaslatáról és amennyiben nem fogadják el, úgy Poincarénak újabb javaslatokat kell előterjeszteni. Ez esetben Poincaré egy szakértő bizottságnak Németországba küldését fogja javasolni, hogy a helyszínen győződjenek meg az előterjesztett határrendszabályok keresztülviteléről. Egy ily értelmű határozat a konferencia elhalasztását eredményezné.

A belgák menteni akarják a konferenciát

A konferencia délutáni ülésén a francia delegátus kijelentette, hogy ragaszkodik Poincaré javaslatához, hangoztatta, hogy semmiféle engedményt nem lehet tenni. Az angol szakértők elfogadhatatlannak mondják a francia javaslatot. Ebben a felfogásban az olasz megbízottak is osztozkodnak. A „Matin” szerint a belga miniszterelnöv megkísérelte az angol francia ellentét áthidalását. Lloyd George Poincaréval való személyes érintkezéssel is kereste a vitai pontok tisztázását. Belgium is el akarja háritani a szakadást Páris és London között.

A földmunkásság országos nagygyűlése Novisadon

Augusztus hó 14-én és 15-én a novisadi Lövöldében tartják meg az első, országos kongresszust

(Saját tudósítónktól.) A vajdasági földmunkás szervezeteknek néhány hónappal ezelőtt Novisadon megtartott gyűlésén vetődött fel az ötlet, hogy az egész ország földmunkásságát közelről érintő gazdasági kérdések megvitatására a földmunkásság egy országos kongresszust rendezzen. Az indítványt az összes földművesegyesületek magukévé tették és a kongresszus előkészületeinek elvégzésével megbízott bizottság a kongresszus napjait augusztus hó 14-ét és 15-ét jelölte meg Novisadon. A bizottság erről már értesítette is az összes egyesületeket, ugr. hogy ezen a két napon egy igen népes és előreláthatólag izgalmas infor-

lyásu nagygyűlés színhelye lesz a novisadi Lövölde tágas kertje.

A kongresszuson a ljubjanai kiküldött határozati javaslatot fog előterjeszteni az összes földműves szervezeteknek egy országos szövetségbe való tömörítéséről, miut amely elengedhetetlen alapfeltétele annak, hogy az ország földmunkássága kellő eredménnyel tudjon küzdeni céljainak — amelyek politikai és gazdasági természetűek — megvalósításáért. A nagygyűlésen hosszabb beszédet mond néhány Radics-párti képviselő is, akiknek felszólalásait általános érdeklődés előzi meg.

A beogradi pápai nuncius-suboticán

A subotical háromnapos szentségimádás — Ünnepi hitzónoklatok

A katolikus hitélet fejlesztése és a katolikus öntudat ébrentartása céljából a római eucharisztikus világkongresszus után a nagyobb városokban is rendeztek és rendeznek eucharisztikus kongresszusokat. A subotical hívek megnyilvánult kívánságára a subotical papság még e tavasszal Rómába fordult, hogy hasonló ünnepségeket rendezhessenek Suboticán is, amennyiben a subotical, illetve bácskai katolikusosság elzárattott az összes eddig látogatott bucsujáró helyettől.

A háromnapos szentségimádást a subotical Szent Teréz templomban rendezik az idén augusztus 13. 14. és 15. é.

Teljes bucsút nyernek azok a hívek, akik a három kitűzött nap valamelyikén az egyház szándékára a Szent Teréz templomban imádkoznak és áldoznak, a gyónást előzőleg is elvégezhetik a hívek más templomokban. Ezt a bucsút csak erre az alkalomra engedélyezte az egyház.

Az ünnepély nagyjelentőségét rendkívül módon emeli fogja az, hogy azon a szent-atyának beogradi nunciusa, magre Pellegrini felszentelt püspök is résztvesz, aki augusztus hó 14. én este érkezik Suboticára a fővárosból. Másnap kedden, Nagyboldogasszony napján délelőtt 10 órakor magre Pellegrini pápai nuncius hálsadó nagymiséjét celebrál a subotical papság segédletével. Ugyancsak ő vezeti délután 4 órakor az ünnepi körmenetet is.

A nuncius subotical tartózkodása alatt Budanovich Lajos szent terézi plébános vendége lesz és a Szent Teréz plébánián fog lakni.

A subotical háromnapos szentségimádás iránt a katolikus hívek körében rendkívül nagy az érdeklődés, ami eleve bizonyítja annak a buzgó hitnek és töretetlen vallásosságának, amely a subotical katolikuságot mindig jellemezte. Ez a háromnapos egyházi ünnepség látogatottság tekintetében el fogja érni a mári-

gyüdi bucsu látogatottságát, ahol a bucsujáró napon 10-12.000 hívő szokott áldozni.

A subotical papság Budanovich Lajos szent terézi plébánosnál az élen fáradságot nem ismerő buzgalommal készül az ünnepre, amelynek a fénypontja a pápai nuncius jelenléte és a nuncius által vezetett körmenet lesz.

A körmenet az előre megállapított rend szerint négy órakor indul el a Szent Teréz templomból s a fűteret megkerülve betér a szent Rókus kápolnába s onnan vissza a Szent Teréz templomba, ahol 6 órakor szentség betétel lesz.

Az ünnepi hitzónoklatok.

A három napos ünnepély keretében mindennap magyar és bunyevác nyelven hitzónoklatokat tartanak.

Az első magyar szentbeszédet Hegedüs Benjamin szentgyörgyi plébános.

A második magyar szentbeszédet Barsy Viktor topolai plébános mondja.

Hétfőn d. e. fél nyolckor Schäffer Ferenc sztarakauizsai lelkész. Délután fél négykor pedig Ternay György szent rókusi lelkész tart szent beszédet.

Kedden Nagyboldogasszony napján reggel fél nyolckor páter Makár ferencrendi áldozópap mod beszédet.

A bunyevác nyelvű szentbeszédék közül az első vasárnap d. e. fél tizkor Szkeuderovics Antal gimnáziumi hitványar mondja. Dé után fél négykor Prolojevics Antal beszé.

Hétfőn reggel fél hétkor Raics Balázs szent rókusi plébános. Délután fél hétkor Evelovics Péter zsedniki plébános beszéinek.

Kedden d. e. két bunyevác hitzónoklat lesz, az első fél hétkor dr. Tumbász István vajsztai plébános, a második fél tizkor dr. Evetovics János országgyűlési képviselő mondja.

Az egyház összes szervezetei: a katolikus férfi- és nőegyesületek résztvesznek, hogy az

ünnepély fényét a megjelenők számbeli túlsúlyával is emeljék.

A Szent Teréz templom díszítése.

Az ünnepség pompáját teljessé teszi az a kiváló díszítés és díszítés, amelyet a subotical vilámosvasutak vezérigazgatója, Jean Bastelica rendez. Jean Bastelica kijelentette, hogy ő, mint belga katolikus az egyház iránti hűségét és ragaszkodását kívánja ezzel dokumentálni, ezért minden alkalmat megragad, hogy erről hazájától távol is bizonyosságot tegyen. A templomot 3000 éggövel fogják feldíszíteni s azt azonkívül is pompásan díszítik majd a nyíló virágok és délszaki növények ezrel.

Asok a novisadi hívők, akik ezen a szentség imádáson részt akarnak venni, közzéjük ezen szándékukat a plébánia hivatala (Novisad,) hogy lakásukról gondoskodás történjék.

Szerbia választja a legtöbb képviselőt

Beograd. Ma fejezte be a képviselő kerületeket és a képviselők számait megállapító bizottság munkáját. Az összes képviselők száma 313 akiknek két harmad részét Szerbia fogja választani. A képviselők számának megállapításánál az 1919. i adatokat vették alapul azért, mert Szerbia a háboruk alatt rendkívül nagy ember veszteséget szenvedett. A többi képviselők száma így oszlik meg: Vojvodina 28, Szlovénia 25, Horvátország 66, Montenegró 7, Dalmácia 16.

Tőzsdei árfolyamok:

Beograd, aug. 9. Francia frank — dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márka —, lei —, léva —, London 376, Páris 680, Newyork 8350, Genf —, Milánó 390, Róma —, Prága 205, Berlin 1130, Bécs 017, Bukarest —, Budapest 6 —, Szófia —, Szaloniki —, Zürich —.

Zagreb, augusztus, 9. London 382 — Newyork 8350, Milánó 386 —, Páris 680 —, Prága 202 — 206, Berlin 1170 — 1220, Zürich 1620 — 1630, Bukarest 68 — 70, Budapest 570 — 630, Bécs 017 — 019, Genf —, Amsterdam 3350, Szófia —, Varsó —, Brüsszel 670.

Zürich, aug. 9. Zárlat. Berlin 065 (070), Hollandia — (20390), Newyork 52650 (526), London 2343 (2346), Páris 4245 (4380), Milánó 2387 (24135), Prága 1295 (1290), Budapest 036 (030), Zagreb 1625 (160), Varsó 008 (0085), Bécs 001 (001), bélyegezett osztrák korona 00125 (00125).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzésel 1922 aug. hó 8-án. Bácskai buza kínálat 475 kereslet 46750 kötés 475 (600 métermázs), bánáti buza 78 kg. 3% kötés 475 (300 mm.), szerémi buza 77-77 kg 3% kötés 475 (100 mm.), bácskai árpa 66 kg-os kötés 290 (500 mm.), szerémi árpa 67-68 kg. kötés 395 (250 mm.), szerémi zab kötés 33750 (400 mm.), szerémi tengeri Sissak paritás kötés 360 (300 mm.), nullásist kötés 655 (250 mm.), főzillist kötés 625 (450 mm.), 6. sz. kenyérliszt kötés 575 (200 mm.), takarmányliszt kínálat 28250, bácskai buzakorpa kereslet 210 kötés 220 (300 mm.). Irányzat változatlan.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár
Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján
EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON
a legköltségszerűbben teljesít.

Az osztrák korona romlása teljesen lezüllesztette a bécsi erkölcsöket

Egy világáros prostitúciójának elképesztő adatai

A háború előtt az osztrák császárváros nem tartozott a legerkölcstelenebb világvárosok közé. Az összeomlás után azonban a gazdasági helyzet rohamos romlása elképesztő módon kergette züllésbe az élni akaró, de megélhetést tisztességes úton nem képes asszonyokat és leányokat. Valószínűleg mindenkit érdekelné fog egy rövid látogatás a bécsi erkölcsrendészetnél rendőrségen. Az erkölcsrendészet vezetője Weinberger Hugó dr. kormánytanácsos megdöbbentő részleteket mond el a bécsi prostitúció kriminalógiájából.

— A bécsi erkölcs romlását — mondotta Weinberger tanácsos — az idegen valuták inváziója okozza. Az összeomlás után különböző idegen katonai missziók és katonai alakulatok jöttek Bécsbe, ezeknek tagjai sokkal több pénzzel rendelkeztek, mint amennyi megélhetésükhöz szükséges volt. A háborúban oly sokat szenvedett, gazdaságilag és erkölcsileg teljesen tönkrement bécsi asszonyok és leányok egy része az idegen valuták csábjának nem tudott ellentállni. A külföldi katonai missziók már eltávoztak ugyan, Bécs azonban tovább zuhanó valutája révén az olcsó élvezetek nemzetközli eldorádója maradt. Az éjjeli mulatóhelyek, a luxusszállodák, a belvárosi kávéházak még ma is azon asszonyoknak és lányoknak kirakatait alkotják, akik ezeket azért frekventálják, hogy magukat az idegeneknek feiknálják. A bécsi erkölcs romlását talán néhány szám illusztrálja legjobban. 1921-ben mindössze 1428 asszony és leány állott rendőri felügyelet alatt. Ez a szám azonban a tényleges helyzetnek nem felelt meg, mivel sokkal de sokkal több prostitúált lal mesterségét rendőri felügyelet nélkül. A prostitúáltak valószagos száma meghaladja a fenti szám harmincszorosát. Bécs a titkos prostitúció metropolisza. A prostitúáltak számát 40 50 ezerre becsülöm. Prostitúáltak alatt természetesen csak azokat értem, akik ezt a mesterséget naponta más-más férfakkal fizik. A különböző előadók, artizánok és hivatalnokok, akik több napig, vagy hetekig tartó viszonyokat kötnek és az egyéb foglalkozás nélküli maitressek egy magasabb osztályt alkotnak és a fenti számban nem szerepelnek. Ez a kategória kiterjed az összes néprétegekre és osztályokra és számokkal nem lehet megbecsülni. Csak a razzák eredményéből alkothatunk fogalmat ezen magasabb osztályok erkölcsi zülléséről. Tavaly az erkölcsrendészetli osztály egyedül, — eltekintve az kerületi rendőrségektől — kávéházakban, éjjeli mulatóhelyeken és garnizálókban 1406 asszonyt és leányt csipelt meg, akik közül 435 nemibeteg volt. A kerületi rendőrségek azonban legalább ötször ennyit csiptek meg.

Ez év júliusában az erkölcsrendészetli hivatal 184 asszonyt kapott rajta, ezek közül 52 (28 százalék) nemibeteg volt. A fiatalokru prostitúáltak száma sajnos szintén igen nagy és napról-napra növekszik. A júliusban rajtasipelt 184 asszony és leány közül 29 fiatalokru volt és ezek közül 11 beteg. Adataink szerint az utolsó években a gyermek-prostitúció is egyre terjed. Az egyes szállodákban mindgyakrabban bukkanunk 13—15 éves leányokra, akik kivétel nélkül mind betegek már.

Weinberger kormánytanácsos ezen elképesztő adatok közlése után kijelentette, hogy az osztrák kormány a prostitúciót új törvényvel akarja megakadályozni. Az új törvény nem annyira rendőrbüntetési célokat szolgál, mint inkább felvilágosító munkával és kötelező, mindkét nemre kiterjedő orvosi vizsgálatokkal akarja a prostitúció további terjedésének elejét venni.

ELEGÁNS RUHÁKAT

köppenyeket, kosztümöket, menyasszonyi alkalmi és gyermekruhákat jutányos áron készítek

WINKLER LAJOSNÉ Novisad,
Željeznička ulica (Petőfi-utca) 49. szám. —
Gyászruhákat 12 órán belül készítek. 1-0

Optálniok kell az esküt tett tisztviselőknek is

Egy újabb miniszteri rendelet — Augusztus 31 a határidő

(Saját tudósítónktól.) Az opcióról szóló rendelkezések egyes pontjaiban olyan homályosak és érthetetlenek, az egész szakasz olyan áttekinthetetlen, hogy egymást érik a félreértések és félremagyarázások, valamint az ebből származó összes kellemetlenségek. Ma ismét megjelent egy rendelet, amely optálásra kötelezi mindazokat az állami tisztviselőket, akik esküt tettek, de az SHS. királyság jelenlegi területéhez tartozó községben, vagy városban csak 1910. január elseje után szereztek illetőséget. A rendelkezés erre vonatkozó része így szól:

„A 7610/1922. számú rendeletet téves értelmezése folytán hatá-

lyon kívül helyezem és elrendelem, hogy az összes állami tisztviselők, akik területünkön 1910. január 1 után szereztek meg az illetőséget, kérelmezzék az állampolgárok sorába való felvételt, tekintet nélkül szolgálati helyük jellegére s arra, hogy előzőleg letették már az esküt.

A fentiek alól kivétnek a szerb-horvát-szlovén tisztviselők. Kiegészítésképpen elrendelem, hogy ezek az opciós kérvények 1922. augusztus hó 31-ig beadandók.

A rendelkezésre álló idő rövidsége miatt ez a rendelet az érdekelt tisztviselőket aligha fogja kellemesen érinteni

Rohamosan emelkedik a buzaár

Küszöbön a kétezzer koronás buzaár — Hat-hétszáz koronával olcsóbb a csehszlovák buza

(Saját tudósítónktól.) Az egész országból beérkező terméjelentésekből ma már megállapítható, hogy

az idei buzatermés mennyiségileg messze felülmúlja a tavalyi termést,

az azokat a kedvező kilátásokat, amelyeket ez az eredmény nyújt, alig befolyásolhatja azon körülmény, hogy az idei buza minőségileg alatta áll a tavalyinak. Dacára annak, hogy a bő termés egyúttal az árak esésének az ígértét is hozza, ennek éppen az ellenkezője történik,

a buza szisztematikusán, napról-napra drágul,

annak dacára, hogy ez az áremelkedés nem magyarázható (a lelkiismeretlen spekuláción kívül) semmivel sem. A csehszlovákiai lapok jelentése szerint a pozsonyi terményüzésdén tegnapielőtt történt kitések — hivatalos átszámítás szerint —

1575 koronán történtek, ami a bőskei buzaárakkal szemben, az export költségeit is beleszámítva 600—700 korona mértékű differenciát jelent.

Az export ebben az irányban tehát teljességgel lehetetlen. A romániai buza olcsósága végképpen tönkreteszi a jugoszlávai buza exportkilátásait, dacára annak, hogy

ebben az évben mintegy 300.000 vaggon exportálását tervezték.

Ebből az exportból ilyen körülmények között nem lesz semmi. Az országban rekedő ilyen nagymennyiségű buzafelesleg által okozott gazdasági kár nagysága egyelőre kimutathatatlannal, s az exportképtelenség és az állandó drágulás a lehető legrosszabb befolyást gyakorolja koronáinkra, amellyel szemben bizalmatlansággal viseltetik a külföld. Ha a korona vásárló ereje lithon egy hét alatt huszonöt százalékkal csökken (ez a buzaár drágulása) akkor lehetetlen azt várni, hogy a jugoszláv korona értéke a nemzetközi pénzpiacra megjavuljon. Ilyen súlyos következmények mellett a legteljesebb figyelmet érdemli ez az áralakulás, melynek okait alig lehet megállapítani, miután nehéz a kereskedelem kullisztáitkelt felfedni. Vannak, akik

a sombri gabonabörse spekulációjában és üzleti szellemének kiemelkedésében látják egyik főokát a bőskei buza állandó drágulásának,

erre nézve azonban egyelőre nem állnak olyan adatok rendelkezésre, amelyek ezt döntő erővel igazolhatnák. Annyit bizonyos, hogy a hozánk sokkal közelebbes Novisadon is olyan árszintet értek el, amilyenek még sz-

zal sem tudokolhatók, hogy a vásárló telemarokkal szórja a pénzt.

Egy beogradi bankcsoport megbízottja, tegnap kétezzer koronás áron kötött le nagymennyiségű buzát.

Ez a vásárlás aligha történt azért, hogy az érdekelt bankok elláthassák kenyérliszttal a tisztviselőket, hiszen nem állnak egész hadseregek a vásárló bankok szolgálatában, tehát ez a vásárlás kizárólag spekuláció, hiszen nem lehet föl, hogy ezek a gabonátvásárló bankok le akarnák szorítani az árakat.

A vidéken vásárló ügybörök, maguk a sok esetben gabonaközveitésszel foglalkozó gazdák, a terménykereskedelem körül felbuzgott illegális kereskedelem, bizonyos vásárló területek pénzösszege (pl. Beogradé) mellett sok fontos és kevésbé jelentős körülmény okozza a buza, a mindennapi kenyér fokozatos drágulását. Tekintettel arra, hogy a buzaárak, mint legelsőrendű közszükségleti cikkek drágulásával párhuzamosan halad minden cikknek az ára, a buza áralakulása, folytonos árhulláman és a vele üzőtt sokszor túléhes és lelkiismeretlen spekuláció minden körülmények között a legnagyobb figyelmet érdemli, s miután a buza árdragulásának természetes vejeljárója a gazdasági helyzet általános leromlása,

a mesterséges árdragítás mai formájában már az államhatalom beavatkozását provokálja, amely szükségesszerű intézkedésekben eljuthat a buza monopólizálásig is.

Vajjon mikor kerül arra a sor? A 2000 koronás buzaár lassan de ljesztő és kellemetlen bizonyossággal jelzi a tizenkettedik órát...

Hat koronával megdrágult a kenyér

A buza szisztematikus drágításának első következménye ma már jelentkezett a novisadi, piacon, ahol egyszerre hat koronával drágult meg a kenyér, az a mindennapi kenyér, amelyet a legkisebb részletekig beosztott heiliberén, vagy mindig kevés havi fizetésén vásárol meg a szegény ember. Ez a drágulás egy kisjöveldmű ember háztartásában már súlyos komplikációkat okoz és lehetetlen, hogy ezt a föltétlän mesterséges úton előidézett drágítást továbbra is tűrje a hatóság. A megrendszabályozást természetesen a buzaárnál kell kezdeni, amely minden drágulás szükségképpen kiindulópontja.

A Délbácska a keresztény közönségé

A kedvezményes telektől a házépítésig

Nem tudnak házat építeni a tisztviselő-telektulajdonosok

(Saját tudósítónktól) A város tanácsa, mint ismeretes, tisztviselőinek a város belterületén kedvezményes, a mai horribilis telektulajdonosokkal össze sem hasonlítható áron biztosított teleket, amelyen záros határidőn belül a kedvezményt igénybevevő építkezni köteles. Aki ismeri a novisadi lakásvizonyokat, a lakberek körül félt lenkedő áruzsorát, s aki ismeri a köztisztviselők nem éppen rózsás anyagi helyzetét, az elismeréssel adózik a város ezen intézkedésének, amely legalább is első pillantásra olyanoknak tűnik fel, mint amely a legrovidebb idő alatt lakáshoz, sőt „saját ház”-hoz juttatja a tisztviselőt. A tisztviselő azonban, aki egy ilyen kedvezményes telek tulajdonosa, csakhamar kénytelen belátni, hogy a boldog „házur”-ság felé vezető ut meglehetősen göröngyös és számára néha valóságilag járhatatlan. Mert a házépítésnek alapfeltétele a telek, de engedhetetlen második követelménye a pénz, amelyből a mai anyagárak és munkabérek mellett meglehetősen sok kell.

A telektulajdonosok egyrésztnek pedig egyáltalán nem áll rendelkezésére az építéshez szükséges pénz,

amely körülmény már csirájában lehetetlenné teszi, hogy az ehhez az intézkedéshez fűzött remények megvalósuljanak. Pénz nélkül még a tisztviselők sem tudnak építkezni, ezért valami uton módon arról kellene gondoskodni, hogy az építkezni nem tudó tisztviselők számára biztosítsák a szükséges összeget. Emlékeztünk még arra a néhány hónappal ezelőtt megjelent szociálpolitikai miniszteri rendeletre, amely akkoriban minden jót ígért a kilakást építési szándékosoknak. A kilakásba helyezett kedvezmények között volt az építési anyag teljesen díjtalan szállítása vasuton és hajón, az összes szükséges anyagnak mérsékelt áron, vagy kedvező fizetési feltételek mellett való kiutalása és egyéb olyan kisebb-nagyobb kedvezmény, amelyeknek idején — legalább teoriában — megkönyítették, ha nem is az építkezést, de legalább a tervezetét.

Nem tudjuk, hogy a rendelet megjelenése óta ezeket a kedvezményeket hányan vették igénybe, sonyi azonban bizonyos, hogy a novisadi telektulajdonos köztisztviselők egy része a szükséges anyagi eszközök hiányában nem tud építeni, már pedig a szociálpolitikai miniszterium intenciói ezeket a köztisztviselőket kívánták lakáshoz juttatni. Valami megoldást lére volna szükség, amelynek módjaitra vonatkozólag a város tanácsának esetleges közvetítésével érintkezésbe léphetnének a telektulajdonos köztisztviselők és a szociálpolitikai miniszterium.

Egy ilyen tárgyaláson akár az állam akár a város kezességét vállalhatna egy, a tisztviselő-telektulajdonosoknak a házépítés céljaira szolgáló kölcsönnel szemben, amely lehetne 30—40 éves amortizációs kölcsön is.

Ez a gondolat egyáltalán nem új és nem eredeti és a szociálpolitikai miniszterium hatáskörén belül minden nehézség nélkül bizonyosan megvalósítható. A parlament hozzájárulása talán nem is volna túlságosan nehezen megüerhető ahhoz, hogy a megkötött dollárkölcsön egy csekély hányadát amortizációs kölcsön formájában kis lakások építésére folyósítsassa a kormány.

A beogradi házépítő szövetkezet mintájára meg kellene alakítani a novisadi házépítő szövetkezetet, amely megfelelő kormánytámogatással

szintén biztosíthatná a tisztviselő lakások felépítéséhez szükséges összeget.

A legkülönbözőbb megoldási lehetőségek kerülhetnének felszínre egy tárgyaláson, vagy összejövetelen, amelyen az érdekelt tisztviselő-telektulajdonosok és a város, esetleg az állam-építészeti hivatal, vagy a szociálpolitikai miniszterium egy kiküldöttje vitatná meg a rendelkezésre álló eszközök, anyagi és erkölcsi tőke összevetésével azokat a módokat,

amelyek segítségével végre valóra lehetne váltani a tisztviselő lakások régóta vajdó problémáját. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy az illetékes szociálpolitikai — és népjóléti miniszterium legszebb ígéreteinek legalább egy részét válassza be.

HIREK

— **A marienbadi ut.** A királyi pár ma utazik Marienbadba a legszigorubb inkognitóban. Ujokban csak Mavrudí udvarbíró és Jovicics őrnagy kíséri el, Őfelségeket. A királyi pár 6 hélig fog Marienbadban maradni. — **Pasica miniszterelnök** Ljubjanán fog találkozni a királyi párral és vele együtt utazik Marienbadba.

— **Az augusztus 14. állami ünnep.** Beográdból jelentik: Optincea, Petár király sírjának kápolnájában, augusztus 14-én a király elhunytának első évfordulóján gyászmise tartanak. Ugyancsak requiem lesz az egész ország valamennyi templomában. Augusztus 14-ét egyébként állami ünnepnek nyilvánítják és ezen a napon ugyanolyan intézkedések érvényesek, mint a többi állami ünnepeken.

— **Külföldi valutákban is lehet fizetni a vasuton.** Beográdból jelentik: A pénzügyminiszterium most kiadott rendelete szerint az ország összes vasutállomásainak pénztárai kötelesek a napi árfolyamon a következő külföldi valutákban eszközölt fizetéseket elfogadni: dollár, frank, angol font, lira, drachma és csehkorona. A rendelethez mellékelik külön utasításban a pénzügyminiszter felbirta a vasúti személyzet figyelmét a hamis bankjegyekre, amelyeknek ismertető jeleit szintén közli az utasítás.

— **Az új polgármesteri hivatal** renoválási munkálatai véget értek és annak helyiségeibe ma már be is költözött a polgármester, aki már ott fogadta ma délelőtt a társadalmi és kultúr egyesületek tisztelgő küldöttségét.

— **Még nem találták meg a vízbe fullt tanona holttestét.** A téli kikötőben tegnap délután lefolyt halálos végű csónakázás áldozatának, Polyákovics József 18 éves kéményseprőtanoncának holttestét a ma is folytatott szorgos kutatás dacára sem sikerült megtalálni.

— **Felemelték a kazánvizsgálat díjait.** Az Iparfelügyelőség hivatalosan közli: Az 1922—23. évi költségvetésről szóló törvény értelmében a kazánvizsgálatok díjai augusztus hó 1-1-én érvényességgel lényegesen fel lettek emelve. Az emelés a következő kulcs szerint történt: 2,5 m² fűtőfelületű kazánnál a víznyomós próba: 250 dinár, belső revizió 150 dinár, külső revizió 100 dinár, 2,5—10 m² fűtőfelületű kazánnál a víznyomós próba 500 dinár, belső revizió 300 dinár, külső revizió 200 dinár, 10—50 m² fűtőfelületű kazánnál víznyomós próba 800 dinár, belső revizió 500 dinár, külső revizió 300 dinár, 50—100 m² fűtőfelületű kazánnál víznyomós próba 1000 dinár, belső revizió 700 dinár, külső revizió 400 dinár, 100—200 m² fűtőfelületű kazánnál víznyomós próba 1200 dinár, belső revizió 900 dinár, külső revizió 500 dinár, 200 m² magasabb fűtőfelületű kazánnál víznyomós próba 1500 dinár, belső revizió 1200 dinár, külső revizió 600 dinár.

— **Felhívás hirdetésre.** A vasárnapi nagyszabású övödeli mulatságra az NTK nyomatott műsort ad ki. A műsorban reklám-hirdetések is lesznek. Egy hirdetés ára 25 dinár. Hirdetni óhajtó cégek a hirdetés szövegét adják át az NTK erre a célra kiküldött tagjának. (András Dezső, Erzsébet kávéház.)

— **Markovics volt pénzügyminiszter kalandja Bad Hallban.** Bécsből jelentik: Bad Hallban, a Lauf féle kávéházban, ahol a fürdő legelőkelőbb vendégei szoktak kártyázni, tegnap este 10 óraker egy csendőrladalépet az egyik asztalhoz, amelyenél jogosítványos fürdővendégek ültek és véletlenül éppen Markovics volt pénzügyminiszter kártyázott. A csendőrladalépet rádobta az asztalra, lefoglalta az ott ott fekvő hatvanezer osztrák koronát és kijelentette a kártyázó társaság tagjainak, hogy miután tiltott kártyajátékot folytatnak, a pénzt

nem kaphatják vissza. Markovics pénzügyminiszter eleinte rendkívül meglepte a szokatlan hivatalos eljárás, majd azzal érvelt, hogy hatvanezer osztrák korona dinárra átszámítva, oly csekély összeg, hogy azzal Beográdban le sem ülnek kártyázni. Ez az érvelés azonban nem győzte meg a szigorú csendőrt és a társaság tagjaitól francia nyelvű igazolványokat kezdte követelni, amelyeket azok fel is mutattak. A csendőrl azonban most már ezekkel sem elégedett meg és felszólította a társaságot, hogy kövesse őt a rendőrségre. Ezen kritikus pillanatban lépett az asztalhoz egy bécsi fiatalember, valami Ebner Richard nevű prokurista, aki mikor megtudta, hogy mielőtt van szó, azt mondta a csendőrlnek, hogy hagyja békében a kártyázó társaságot, mert a játék, melyet játszottak, nem volt kártyajáték. Erre egy hirtelen drámai fordulat következett. A csendőrl, aki még csak az imént Markovicsot és partnerét akarta előállítani, ott hagyta az egész társaságot, ellenben letartóztatta Ebner Richardot és bekísérte a kapitányságra.

— **Ruprecht bajor exkirály a francia hadbírósg előtt.** Mint már megírtuk, a francia kormány utasított néhány hadbírósgot, hogy sietve folytassa le az eljárást azon német állampolgárok ellen, akik a háború ideje alatt népjogellenes magatartást tanúsítottak a franciák ellen. Ily módon körülből ötven német személy, jobbra magasarangu katonatiszt ellen indul meg az eljárás és ezek ellen már októberben meg is akarják tartani a tárgyalást. Minthogy a németekben alighanem kevés hajlandóság van arra, hogy a francia hadbírósgok elé álljanak, a főtárgyalást a vádlottak távollétében fogják megtartani és az ítéletet is csak „in contumaciam” fogják meghozni. Érdekes, hogy a vádlottak között van Ruprecht bajor herceg is, aki atyja halála folytán Bajorság örökös királya, illetve exkirálya.

— **A beogradi üzletek zárórója.** A beogradi kereskedők szövetkezete tegnap ülést tartott, amelyen a munkaidő új beosztásáról tárgyalt és a következő határozatot hozta: A munkaidőbeosztás szeptember elsejéről reggel nyolc órától délután fél egy óráig, délután fél három órától hét óráig. A többi hónapokban negyed nyolc órától fél egy óráig, délután két órától hétig.

— **Tanuló fiut felvesz jó fizetéssel Wessel vésnök K. Alexandra 1.**

Közgazdaság

Erdélyi, vajdasági és szlovenszói tőkések vásárolják össze a magyarországi vállalatok értékpapirjait

A budapesti tőzsdén már napok óta sokkal nagyobb a kereslet mint a kínálat. Ma már nyílt titok, hogy az ugynevezett nehéz papirok vásárlói javarészt a jóvalutájú külföldiekből kerülnek ki. A külföldi vásárlók ugyesen elmaszkirozzák magukat, budapesti ügynökök számláira vásárolnak és azokkal külön számolnak el. Az egyik tőzsdéi szaklap szerint az utóbbi hetekben az ugynevezett nehézpapirokat erdélyi, vajdasági és szlovenszói területeken lakó megbízók vették fel. Így tehát a budapesti értékpapír régi legjobb felvevő helyei: Arad, Nagyvárad, Kolozsvár, Kassa, Pozsony, Ujvidék és Szabadka újra belekapcsolódtak a budapesti értéktőzsdé forgalmába. Nagy Andor tőzsdetanácsos az utódállambeli nagy értékvásárlásokról a következőket mondta:

— Attól a pillanattól kezdve, amikor Becsben a valuta és devizazületet megszorították, a csehek, jugoszlávok, románok és az osztrákok, illetve a területükön levő tőzsdéi spekulánsok és játékosok megbízásai lepték el a budapesti piacot. Ezek nemcsak valutákat, hanem igen nagy mennyiségben értékpapirokat is vásároltak. Különösen a csehek vették rá magukat óriási mértékben főleg a szén és cukorértékekre és ezeknek a papiroknak az összevásárlásával idézték elő a nagyarányú ár-emelkedéseket. A csehek vásárlási alkalmával azonban nem adták ide cseh koronájukat, hanem kölcsönbe vettek magyar koronát és ezzel dolgoztak. A pénzügyminiszterrel tartott ankéten az egyik felszólalónak az a megjegy-

zése, hogy a külföldiek nem szabad magyar koronát köcsönadni, a fentemlített ténnyel volt összefüggésben.

A románok az Áramvasutat vásárolták nagy tételekben. Az osztrákok és jugoszlávok pedig az arbitrázsértékekre vetették rá magukat. Még csak arra a feltevésre szeretnék rámutatni, mintha a budapesti nagy valutahausset az utca csinálta volna. Ez teljesen hamis beállítás. Az órlási valutazület, amely hivatalos forgalmon kívül a magánforgalomban is kifejlődött, a nemzetközi arbitrázs idézte elő, amelynek egyik kiegészítőszerve Budapest, ahol a nemzetközi nagy arbitrázsok üzleteit a nagybankok bonyolítják le. A nemzetközi arbitrázsban az utódállamok szintén nagy szerepet játszanak.

Gaál Gaszton kilépése elszigetelten marad

Budapest. (Eredeti távirat.) Az egységes pártban Gaál Gasztonnak a pártból való kilépése énk megbecsülés tárgyát képezi. Bár általában sajnálattal veszik tudomásul a kilépést, mindamellett az az általános vélemény, hogy senki sem fogja példáját követni, mert a párt nagybirtokos tagjai is átérzik az ország nehéz gazdasági helyzetét és nem akarnak akadályokat gördíteni a kormánynak az adójavaslatokban kifejezésre jutó újjáépítő tervel ellen. Különben is Gaál Gaszton kilépésének sem párt szempontból, sem pedig az adójavaslatok szempontjából nincsen nagyobb jelentősége, mert az adójavaslatok többsége biztosítva van. Gaál Gaszton kilépéséről nyilatkozva újságíróknak kijelentette, hogy még gondolatban sem foglalkozik azzal, hogy kilépésében követi-e valaki vagy sem. Ezen nyilatkozat után tehát nem hihető, hogy szervezett ellenállásra készülnek az adójavaslatok ellen. Gaál Gaszton Szcitovszky Bélához, a nemzetgyűlés alelnökéhez is levelet intézett, melyben bejelent, hogy lemond a ház elnöki méltóságáról.

József főherceg ma töltötte be ötvenedik életévét, mely alkalommal Augusta főhercegnő asszony a mentőknek egy millió koronát ajándékozott. A lapok meleg szeretettel méltatják József főherceg érdemelt és pályafutását. A jubiláló főherceget, — palotájában Nemes püspök által celebrált szent mise után — Horthy Miklós kormányzó, majd Bethlen István miniszterelnök, Belicska Sándor honvédelmi miniszter, Nagy Pál báró tábornok, a honvédség főparancsnoka, Bánffy Miklós külügyminiszter, Schloppa Lőrinc pápai nunclus, Sipóc polgármester és még nagyon sok előkelőség üdvözölte.

(Eredeti távirat.) Gaál Gasztonnak az egységes pártból való kilépése foglalkoztatja a politikai köröket. Gaál Gaszton azon kérdésre, hogy követni fogják-e mások is a kormánypártból való kilépését, ezt felelte, hogy az ő kilépése nincs összefüggésben semmiféle akcióval. Ő csupán saját álláspontját képviselte. Azt hiszi, hogy a földadójavaslatra nem lesz befolyással kilépése, mert a kormánypárt tömege a kormány álláspontjára helyezkedik. Mayer János, a kormánypárt elnöke kijelentette, hogy az egységes pártban nem lehet szó semmiféle komolyabb ellentéttről.

Az álláspontok összegeztetése után, ami az intéző bizottság mai ülésén megtörtént, lehet változtatásokat eszközölni a földadójavaslatokon, amire a pénzügyminiszterben is megvan a hajlandóság. Gaál Gaszton kilépését azok sem osztják, akik a földadójavaslatlással szemben ellenzéki felfogást tanúsítanak. Bethlen miniszterelnök azt mondta, hogy miután a földadójavaslat kérdésében az egész egységes párt egységesen áll mögötte, Gaál Gaszton kilépése elszigetelten marad.

Az intéző bizottság mai ülésén elhatározták, hogy a párt nevében válaszolnak Gaál Gaszton kilépési nyilatkozatára és a földadójavaslat elfogadására a progresszívitás elfogadása alapján teljes megegyezéssel biztosítottak tekinthető.

**OLVASSA,
TERJESSZE,
PÁRTOLJA
a DELBACSKÁT**

Nézeteltérés a kisantantban

a népszövetségi delegátusok ügyében

Beograd. A kisantant államai között nézeteltérés támadt, amelyet azonban valószínűleg hamarosan elsimitanak. Okot erre a Népszövetség szolgáltatott, amelynek szeptember 4-én megtartandó ülésén a kisantant egy delegátusát kell beválasztani. A kisantant államai és Lengyelország között megállapodás jött létre, ennek a tagságnak a betöltésére vonatkozólag. Az egyezmény szerint minden évben egy más állam delegál egy tagot, úgy hogy a négyéves mandátum ideje alatt minden állam képviselve lesz egy évig a Népszövetség tanácsában. Az egyezmény aláírása után a jugoszláv kormány kérte, hogy az idén egy jugoszláv politikus legyen az első a Népszövetség tanácsában, annál inkább mivel most olyan kérdések kerülnek megoldásra, amelyek elsősorban Jugoszláviát érdeklik. Benes csehszlovák miniszterelnök — aki kizárólag a csehszlovák érdekeket képviseli — azt akarja, hogy a csehszlovák delegátus legyen először a Népszövetség tanácsában. Benes miniszterelnök maga akar a csehszlovák kiküldött lenni. Jugoszlávia azonban ebbe semmilyen körülmények között nem akar belenyugodni.

Pasics marienbadi tartózkodása alatt fogja ezt a kérdést rendezni. Ebben az ügyben ma Kalina csehszlovák követ felkereste a külügyminiszter helyettesét Nesityet és hosszasan tárgyalt vele.

Pasics ma este utazik Marienbadba távolléte alatt Trifkovic Márkó fogja helyettesíteni, ha Trifkovic is elutazik, úgy a miniszterelnök helyettese Vászics hadügyminiszter lesz.

Ofelsége elutazása előtt ukázt ir alá, amellyel a királyi hatalom gyakorlásával — marienbadi tartózkodása idejére — a kormányt bizza meg.

A kormány gyakorolja a királyi jogokat a király távolléte idején

A belügyi államtitkárság betöltése — A miniszterelnök helyettese

Beograd. Ma jött létre a végleges megegyezés Pasics és Davidovics között a belügyminiszter és belügyi államtitkárság kérdésében. Timotijevics Koszta belügyminiszter ennek értelmében rövidesen el is foglalja állását. Az államtitkárság ügyében Pasics elfogadta a demokrata párt kívánságát és így az államtitkár személyéről csak szeptemberben fognak dönteni. Timotijevics kinevezéséről szóló ukázt holnap viszik Biédbe, ahol a király még átutazása előtt aláírja.

Pasics ma este utazik Marienbadba távolléte alatt Trifkovic Márkó fogja helyettesíteni, ha Trifkovic is elutazik, úgy a miniszterelnök helyettese Vászics hadügyminiszter lesz.

Ofelsége elutazása előtt ukázt ir alá, amellyel a királyi hatalom gyakorlásával — marienbadi tartózkodása idejére — a kormányt bizza meg.

Ofelsége elutazása előtt ukázt ir alá, amellyel a királyi hatalom gyakorlásával — marienbadi tartózkodása idejére — a kormányt bizza meg.

Az amerikai kölcsön

Beograd. Pénzügyi körökben nagy reménnyel tekintenek ismét az amerikai kölcsön felé, amelynek jegyzése az utóbbi időben igen kedvezően folyik. Valószínűnek tartják, hogy a Bleer csoportnak sikerül szeptember havában az

egész összeget aláírni. Az addigi jegyzés is lehetővé teszi már a kölcsön egy részének folyósítását és ezért Bleerék szeptember havában 25 millió dollárt, mint a kölcsön első részét a kormányrendelkezésére bocsátanak.

SPORT

* A temesvári „Uniera“ pénteken érkezik Noviszádra. A csapat fogadtatása oly keretek között fog történni, amint azt az „Uniera“, mint a városunkban évek óta nélkülözött külföldi csapatok előfutárja méltóan megérdemli. A pályaudvari fogadtatáson úgy az OSKV, mint a NAK teljes tisztikara és választmányja; valamint a két egyesület futbalistái és a rendes tagok sokasága vesz részt, akiknek nevében Zsivánovics, az OSKV intézője fogja a vendégcsapatot román nyelven üdvözölni. A hivatalos üdvözlések után a vendégcsapatot a helybelli egyesületek ktküldöttel a Grand szállóig, a csapat elszállásolásának helyéig kocsin elkísérik. Este a vendégcsapat és a helybelli egyesületek vezetői barátságos összejövetelt tartanak. A csapat érkezésének pontos idejét lapunk holnapi számában közöljük.

* Ma, csütörtökön fél hat órakor a NAK-pályán a Juda Maktabi és a NAK első, csapatai tréningmérkőzést tartanak. A NAK játékosai közül Szentiványi, Lazarov, Münster Róka, Balog, Rozsics, Schmidt, Bertók, Német, Lerch, Ecet, Horváth I., Horváth II. és Longi feltétlenül jelenjenek meg.

* A NAK összes csapatainak játékosait felkérem, hogy ma este 8 órakor a Marosféle klubhelyiségben tartandó szakosztályi ülésre feltétlenül jöjjenek el. Beck ideiglenes szakosztályvezető.

LEGUJABB

Leninnek utódot keresnek

Helsingfors (Eredeti táv.) Az orosz határról érkező jelentések szerint Lenin állapota még mindig igen súlyos. A szovjettanács elnöke jelenleg egy krimi fürdőhelyen tartózkodik, ahol a legkiválóbb orosz orvosok felügyelete alatt áll. Meg nem erősített hírek szerint Lenin egészségi állapota annyira komoly, hogy moszkvai mérvadó körökben, mivel egyhamari felgyógyulására igen kevés a remény, már utódjának nevével is vannak forgalomban határozott kombinációk.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.

NÉMET FERENCZ
BANK- és TOZSDEBIZOMÁNYOS
Budapest IV., Só-u. 4.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.
Külföldi átutalások.
Tőzsdéi megbízások átvétele a budapesti és bécsi tőzsdékre.
Külföldi megbízások a legpontosabban eszközöltetnek.
Házak gondnokságát a legjuttányosabban vállalja.

AZ APATINI**IPARI KIÁLLÍTÁS**1922. aug. 26 től
szeptember 17-ig

A kiállítás látogatói hajón és vasutakon 50% kedvezményt kapnak.

Kedvező vételi alkalom, különösen apatini speciális ipari termékekben. — Mindenféle szórakozásról gondoskodva. — Információkkal szolgál az apatini kiállítás igazgatója — Lakásokról a kiállítási bizottság gondoskodik. — Lakás naponként és személyenként 10 dinár.

Apró hirdetések.JOBB CSALÁDBÓL való
leányt, esetleg árvát szobaleányként felfogadok. —
Évjéréért gondoskodom.
Cím a kiadóban.
1-3IZLESEK NYOMTAT-
VÁNYOKAT készít Novi-
sádon a Gutenbergkönyv-
nyomda, Szabadság-tér 1.
1-1**Amerikai BENZIN**

0.730, vashordókban olcsón kapható

TOTOVIĆ JÁNOSügynöksége és kereskedelmi vállalatánál
Novi-Sad, Péter király-utca 29.
3160-3-3**Üres sörös üvegeket**35-7 deciliter űrtartalommal a
legjutányosabban vesz**Lazarevity Testvérek**
szalámigyára Novisad. 2-5**Egy hálószoba butor**

eladó. Cím: Vászár-utca, 25. szám.

Nagy bérház

a Futaki-ut legforgalmasabb részén eladó.

Különösen alkalmas üzletek, raktárak
céljaira. — Cím a szerkesztőségben.**Fényképeket**minden minőségben elismert első-
rendű művészi kivitelben azonnali
szállításra mérsékelt árak mellett
(750.— koronától feljebb)

Nagyobbít „ARTOS” fényképezési műintézet

Zagreb, Postafiók 154.

Ezen hirdetés beküldője 5% enged-
ményben részesül. 3320-2-25**Limánon városi istálló környékén
telket vásárolnék.**Cím: „Schmolka” hirdetőirodában No-
visad, Futoška ulica 24. Telefon 276.
tudható meg. 1-3**APOLLO
MOZGÓ****AUG.
10****Szünet.****Eladó adómentes egész új ház**Epres-utca 4. szám alatt. Üzlet-
helyiség és lakás azonnal átvehető.
Értekezhetni ugyanott. 3321-2-2**RIKKANCSOKAT**nagy jutalék mellett felvesz a
„DÉLBACSKA”
kiadóhivatala. 1-0**1 zónapörkölt kenyérrel 2 Dinár**

Bem-u. 23. sz. alatt a ma megnyit

Uj vendéglőben.Disznótör minden csütörtökön.
Halpaprikás minden pénteken.
Sólet minden szombaton.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kántor János, vendéglős.**J. HANAU, BEOGRAD
FIÓKJA NOVISAD.**Ügynökségi és bizományi iroda. — Ütiroda.
Novisad, Kralja Alexandra u. 7. (Winkler palota.)
Telefon: 397.**Vizumokat és ulleveleket**
az összes idegen konzulátusoknál a legrövidebb
idő alatt szerzünk be.**Saját napi kurirjárat**
Sombor—Subotica—Novisad és Beograd kö-
zött, mellyel elvállaljuk személyi és tárgyi
tartalmu megbízások gyors és megbízható
keresztvitelét.**Utlevélfelvilágosítást**
díjtalanul adunk minden utasnak, aki vizu-
mát általunk szerzi be.**Menetrendjeink**
az első hivatalos és saját kiadásuak, kapha-
tók az összes árusoknál. Megj. évente 2-szer.**A Compagnie Internationale des Wagons-
Lits képviselői.****Hálófülke megrendeléseket felvesszünk.****Express-csomag forgalom**

lebonyolítására Páris-Beograd-Carigrad közt

Lloyd Triestino hajózási vállalat képviselője.**Idegenvezető és tolmácsiroda**az összes utazással összefüggő dolgokról
pontos felvilágosításokat adunk.**Tudakozódó iroda.****Fordításokat** vállalunk.**Jegyeket** szerzünk összes vonatokhoz s hajókhoz**Szállodai szobákat** szerzünka bel- és külföld összes fő- és nagyobb vá-
rosaiban.**Devizakérvényeket**vidéki üzletfeleink részére a Narodna Ban-
kánál beadunk.Levelezünk szerbül, franciául, angolul, németül,
oroszul és magyarul.**Könyvkötő-segédet**azonnali belépésre keresek. —
Hajtman István nyomdatulajdo-
nos, Topolya. 3305-2 3**Ritka alkalom!****Csak 10 napig!**Kedvezően fog bevásárolni, ha üzletünket meglátogatja
és meggyőződik jutányos árainkról. — **Csak 10 napig**
mindenféle szobabutoroknak végeladása.**Vrška Testvérek (azelőtt Schön V.)**
Novisad, Pašičeva (Szücs-utca) 19. szám alatt. 1-3

Nyomatott a „Gutenberg” könyvnyomdában, Novisad (Szabadság-tér 1.) II. udvar.